

Obecní info

Vysílání veřejného rozhlasu

V neděli 4. prosince se po několikaleté přestávce opět rozezněl místní rozhlas. Bohužel se nám zatím nepodařilo zprovoznit všechny ampliony, a proto vánoční koledy slyšeli jen obyvatelé Zákolan a části Kovár. V polovině příštího roku bychom rádi uvedli do provozu další reproduktory a zavedli pravidelné informování obyvatel o důležitých událostech v obci. Za spolupráci na zprovoznění rozhlasu děkujeme Pavlu Chaloupkovi.

Parčík v Trněném Újezdu

Díky letos získané dotaci z Programu rozvoje venkova ČR, MAS Přemyslovské střední Čechy, se podařilo již vloni zrekonstruovat parčík v Trněném Újezdu doplnit několika herními prvky pro nejmenší děti, pískovištěm a lavičkou.

Jeden z herních prvků v parčíku v Trněném Újezdu

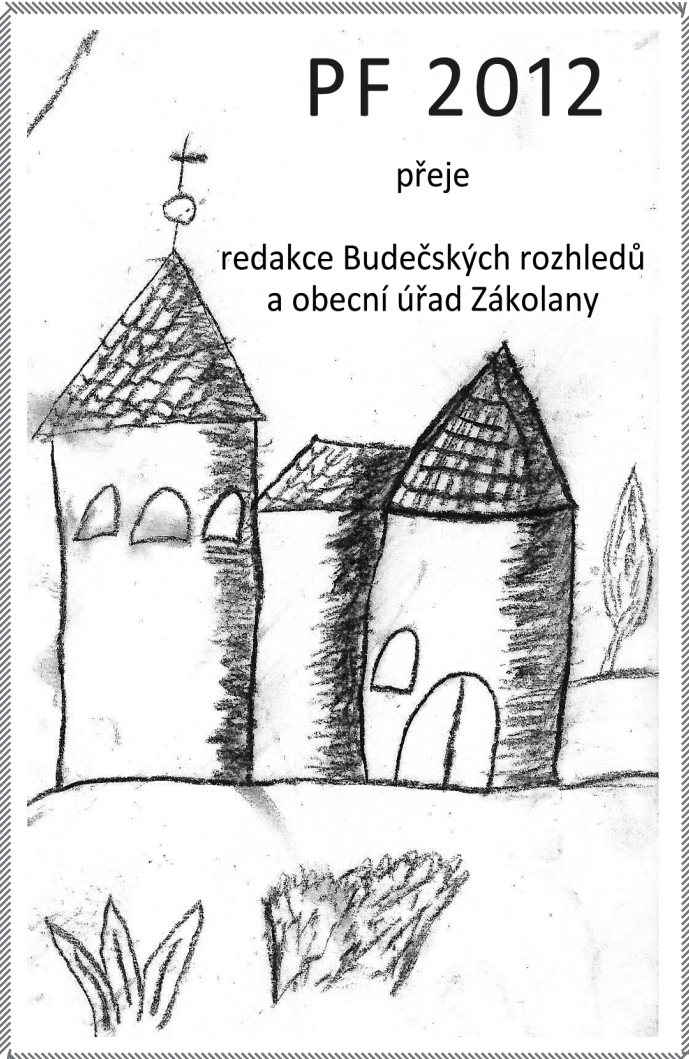
■ Foto: Lucie Wittlichová

Rozpočtové určení daní

Jedním z témat, kterými se v posledních týdnech zabývají starostové obcí, je novela zákona o rozpočtovém určení daní (RUD). Jedná se o výraznou změnu systému financování všech obcí a měst, která by přinesla významné navýšení obecních rozpočtů. Princip spočívá v nově nastaveném klíči, podle kterého se ze všech daní, které stát vybere (daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (zaměstnanci), daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby (dohody) a daň z příjmů fyzických a právnických osob), peníze rozdělují. V současné době jsou výrazně zvýhodněna čtyři velká města – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Rozdíl příjmu na jednoho obyvatele je tak 4,5násobek, takže na jednoho obyvatele malé obce připadá v průměru 6.800,-Kč, zatímco v Praze je to 31.700,- Kč. Pro srovnání například na Slovensku je to 2,2 násobek a země EU nepřesahují 3násobek. Ministerstvo financí navrhuje spravedlivější dělení, avšak bez navýšení celkové částky z již tak napnutého státního rozpočtu. To by ovšem znamenalo uvedeným městům peníze ubrat a zde je právě kámen úrazu. Vliv velkých měst a jejich pochopitelná neochota vzdát se části svých rozpočtů, brání dohodě vládní koalice natolik, že se jednání odsunula na leden příštího roku. Obec Zákolany pochopitelně podporuje toto úsilí, protože snížení diskriminačního rozdílu by konkrétně naší obci přineslo cca 1.1 milionu korun ročně navíc.

Budečské rozhledy

Budečské rozhledy | periodicitu : čtvrtletní | místo vydávání: Zákolany | číslo 20 | datum vydání: 15. 12. 2011 | evidenční číslo : MK ČR E 19506 | název vydavatele: Občanské sdružení Budeč | identifikační číslo: 26630249 | adresa: Kovárý 3, 273 28 Zákolany | tel.: 602 617 975 | k vydání připravily: K. Langerová, M. Armstrong, L. Wittlichová | ve spolupráci: H. Hlinková, L. Dobešová | grafický koncept: J. Zajíc | sazba a zlom: K. Zochová | tisková produkce: L. a M. Hájkovi

Ceník známek na popelnice 2012

Upozorňujeme, že každý občan s trvalým pobytem na území obce je povinen v souvislosti se svozem komunálního odpadu splnit ohlašovací a poplatkovou povinnost k místnímu poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a následně, pokud není od poplatku osvobozen, je jeho povinností zaplatit v daném termínu (do konce ledna 2012) poplatek za odvoz odpadu. Tato povinnost se vztahuje i na a fyzické osoby, které mají na území obce ve vlastnictví stavbu k individuální rekreaci.

Osvobozen je:

- poplatník dlouhodobě umístěný v ústavu sociální péče (domov důchodců, ústav sociální péče pro mentálně postižené), dětském domově nebo obdobném zdravotnickém zařízení, čím-li pobyt nejméně 1 kalendářní měsíc
- poplatník zdržující se prokazatelně mimo území České republiky nepřetržitě alespoň jeden rok
- poplatník, který prokazatelně platí za systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů v jiné obci ČR nepřetržitě alespoň jeden rok
- poplatník umístěný ve věznici
- poplatník s trvalým pobytem v sídle ohlašovny obce
- poplatník – vlastník rekreační stavby, který prokazatelně v obci nepobývá

Nádoba	Četnost svozu	Počet svozů za rok	Cena svozu 1 nádoby za rok bez pronájmu
120 l	1x týdně	52	2 100,00 Kč
120 l	sezónní	42	1 900,00 Kč
120 l	1x 14 dní	26	1 200,00 Kč
120 l	1x měsíčně	12	700,00 Kč
120 l	jednorázově	1	70,00 Kč
240 l	1x týdně	52	4 600,00 Kč
240 l	sezónní	42	3 000,00 Kč
240 l	1x 14 dní	26	1 900,00 Kč
240 l	1x měsíčně	12	950,00 Kč
240 l	jednorázově	1	110,00 Kč
1100 l	1x týdně	52	12 000,00 Kč
1100 l	1x 14 dní	26	6 500,00 Kč
1100 l	1x měsíčně	12	3 300,00 Kč

K navýšení cen za odvoz odpadů dochází od 1. ledna 2012, a to na základě zvýšení ceny ze strany firmy Regios, s.r.o.

Adventní vázání

K Vánocům patří tradice a jednou takovou je i zapalování svíček na adventních věncích. A proto se již „tradičně“ v týdně před začátkem adventního času sešli v tělocvičně zákolanské školy všichni, kteří dávají přednost tomu, vytvořit si sváteční výzdobu sice sám, ale ve společnosti sousedů a známých. Tento zážitek nám jako každý rok zprostředkovalo Sdružení rodičů a přátel dětí při ZŠ a MŠ Pod Budčí a letos zaznamenalo rekordní účast. Děkuje se za „tradičně“ krásný zážitek!

■ Kristina Langerová

V Piánce se odehrály dějiny Kladna ve zkratce

Kladenský amatérský soubor V.A.D. přivezl do zákolanské Piánky představení Fe-erie o Kladně. Všechny návštěvníky ihned zaujalo neotřelé zpracování. Klíčovými momenty z dějin města, nad kterým kdysi zářilo rudé světlo, provedly diváky (nejen) dějepisné scény s neuvěřitelnou lehkostí. Od prvních minut zachycujících naložení uhlí až po konec – nevynechávající ani éru Vladimíra Stehlika – byly reakce publika velmi kladné. Hlavní děj vychází z prostředí kladenské Poldovky. Vždy pak formou zábavně zpracovaných scének nahlédne do rozhodujících chvilí v historii Kladna. Dynamika, herecké výkony, vhodné vybraná hudba i osvětlení dodaly provedení na atraktivitě. Industriální prostředí ještě podtrhlo obsah inscenace. Obyvatelům naší obce je tato historie známá, ale Fe-erie zdaleka neměla pouze vzdělávací funkci. Soubor V.A.D. nezapomněl ani na lidský rozměr, jenž postavy publiku více přiblížil. Diváků nepřišlo málo a myslím, že žádný své návštěvy nelitoval. Mnozí by jistě přivítali častější opakování podobných akcí.

V.A.D. Založili spolužáci z Gymnázia Kladno v roce 1997. Ačkoliv první jimi nazkoušená hra se nikdy premiéry nedočkala, nastudovali zatím téměř deset převážně autorských představení. Úspěšně se účastní divadelních přehlídek, například Jiráskova Hronova. Přestože jsou herci civilně zaměstnaní, letošní rok je nejhojnějším na vystupování za celou dobu jejich existence. „Bez obětavých kluků, co nám dělají techniky, by to nešlo. Starají se o svícení, zvucení, rekvizity, stěhování a podobně. Přijíždějí pak domů kolem druhé v noci,“ přiblížil zapálený člen Jan Červený, který je jeden ze zakladatelů divadla V.A.D., píše hry a má na svědomí mimo jiné i dramatizaci. Ale celek je vždy dilem všech. „Je nezbytné nutné, aby kolektiv fungoval,“ dodal Červený. Na příští rok je přichystána další premiéra – autorská hra Piseček. Herci zde zužitkují vlastní zkušenosti z rodičovství. Tim jejich plány nekončí, diváci se mohou těšit i na volnou adaptaci Krvavého románu Josefa Váchala.

■ Sandra Bejšáková

Amatérský soubor V.A.D. v Piánce. ■ Foto: Sandra Bejšáková

Kalendář akcí:

20. 12. – 18:30	Divadelní představení v tělocvičně ZŠ / Motýlí divadelní společnost
31. 12.	Půlnoční mše na Budčí
27. 1. – 14:00	Zápis do Základní školy
12. 2. – 15:30	Dětský karneval s klaunem Hugem v sále U Líbuše
9. 3. – 16:30	Zápis do Mateřské školky

Každá změna zaměstnání sebou přináší trochu obav, trochu zvědavosti a spoustu očekávání. Jako rozená optimistka jsem se na svou novou práci těšila a doufala, že mě lidé přijmou, i když jsem pro ně naprosto neznámou osobou – navíc z Prahy. Výhodou pro mě bylo, že všichni zastupitelé – i když ze dvou sdružení – táhnou za jeden provaz. Bez výjimky vnímají svůj úkol v zastupitelstvu jako službu a ani náznakem jsem nepocítila tendence k zákulisním jednáním jednoho nebo druhého uskupení. Myslím, že bychom v tomto ohledu mohli být příkladem nejen pro některé obce, kde se osobní animozity a politické ideologie staví nad zájmy obyvatel, ale i pro současnou vládní koalici. Hledat chyby ostatních je totiž tak jednoduché...

Budečské rozhledy

Příležitostný list občanů Zákolan, Trněného Újezdu a Kovár

prosinec 2011 . číslo 20

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

S posledním měsícem roku 2011 k Vám přichází i poslední letošní číslo Budečských Rozhledů. Po celý tento rok jsme se Vám snažili pravidelně zprostředkovávat slovem i fotografiemi život v našich obcích. Doufáme tedy, že se nám dařilo přinášet Vám díky našemu periodiku nejen důležité informace, ale i zábavu a třeba i trochu poučení.

Končí čas adventní a před sebou máme Vánoce. Pro děti, ale i spoustu dospělých asi nejkrásnější svátky roku. V Zákolanech bylo toto zimní období zahájeno jako každým rokem Mikulášskou nadílkou. Na této straně si máte možnost prohlédnout fotografii, která zachycuje krásnou atmosféru, jež první prosincovou nedělí na zahradě U Líbuše panovala. V úvodu zazpívaly děti ze Základní školy a Mateřské školy Pod Budčí, které svým vystoupením přivítaly samotného Mikuláše s čertem a andělem. Mikuláš nejen nadělil našim nejmenším balíčky se sladkostmi, ale také všem přítomným vysvětlil, jak a proč tato tradice vznikla.

Na podzim uplynul rok od voleb do obecních zastupitelstev. Své pocity a dojmy z nové funkce Vám tedy v tomto čísle přináší paní starostka Lucie Wittlichová.

Na druhé straně máte možnost si přečíst začátek rozhovoru s hostem z nejmilejších, a k tomuto času nejpovolanějším, tedy Mons. Dominikem Dukou. Jsme moc vděční, že si v předvánoční době udělal čas a odpověděl na několik dotazů, které jsme mu za Vás položili.

Uvnitř listu Vám přinášíme další reportáže a články. Paní ředitelka pro Vás zprostředkovává události ze zákolanské školy, můžete si přečíst o Mikuláši a spolkovém životě v obci. Poslední strana je jako obvykle věnována obecním informacím. V tomto čísle se ale jako vždy máte možnost dočíst nejen o tom, co bylo, ale v kalendáři akcí se dozvěděte i to, co je v plánu na začátek roku 2012.

Na závěr dovolte, abych Vám za celou redakci Budečských Rozhledů popřála co nejpříjemnější prožití čas Vánoc, pohodu, klid a dětem hezké dárky pod stromčkem. Do příštího – přestupního roku pak vše nejlepší, zdraví, štěstí a spokojenost.

■ Kristina Langerová

První rok starostkou

Jedna z nejčastějších otázek, kterou mi kladou přátelé a známí v posledním roce není „jak se máš?“, ale „jak se ti starostuje?“. I když obvykle odpovídám v duchu „ale ano, dobře“, vždy mě napadne, že tato otázka nemá směřovat na mě, ale na vás – sousedy a obyvatele Zákolan. Podstatné totiž není to, jak „starostuje“ starostovi, ale jak jeho práci vidí ti, kterých se dotýká. Přesto si ale dovoluji krátce zamyslet nad prvním rokem mého působení v Zákolanech.

Každá změna zaměstnání sebou přináší trochu obav, trochu zvědavosti a spoustu očekávání. Jako rozená optimistka jsem se na svou novou práci těšila a doufala, že mě lidé přijmou, i když jsem pro ně naprosto neznámou osobou – navíc z Prahy. Výhodou pro mě bylo, že všichni zastupitelé – i když ze dvou sdružení – táhnou za jeden provaz. Bez výjimky vnímají svůj úkol v zastupitelstvu jako službu a ani náznakem jsem nepocítila tendence k zákulisním jednáním jednoho nebo druhého uskupení. Myslím, že bychom v tomto ohledu mohli být příkladem nejen pro některé obce, kde se osobní animozity a politické ideologie staví nad zájmy obyvatel, ale i pro současnou vládní koalici. Hledat chyby ostatních je totiž tak jednoduché...

Obec, jako základní samosprávná jednotka, plní celou řadu úkolů a orientovat se ve spleti zákonů (navíc neustále se měnících) není jednoduché. V tomto směru je ohromnou výhodou (pro všechny zastupitele, natož pak pro starostu), dobrý tým pracovníků Obecního úřadu. A Zákolany to štěstí mají. Dlouholeté zkušenosti, ale hlavně osobní přístup a podpora paní Věry Čechurové, mi od počátku práci velmi usnadňovaly. Také bez pomoci Martiny Armstrong – především v oblasti dotačních programů, by moje začátky byly rozhodně obtížnější.

Mnohem náročnější, než samotné „úřadování“, na které jsem navíc byla připravená ze svého předchozího zaměstnání, pro mne však bylo pochopit a poznat, co lidé v Zákolanech skutečně chtějí a potřebují. A tak se dostávám k tomu podstatnému. Úkolem starosty je především dbát, aby směřování obce bylo v souladu s práním většiny obyvatel. Samozřejmě s ohledem na právní rámec a závazky vůči kraji, státu apod. a konečně na finanční možnosti obce, které jsou značně omezené. Přesto mají starosta a zastupitelé poměrně volné pole působnosti v rozhodování o tom, které projekty a jakou formou realizovat, zda investovat do technických služeb nebo do školy, zda budovat

dětská hřiště nebo raději opravovat historické památky. Základní principy, jako je například bezpečnost v obci, rozvoj infrastruktury, podpora spolkového života apod. jsou obsaženy v programech většiny sdružení či politických stran. Ale takto široce pojatá témata mají v praxi mnoho podob a o nich byste měli rozhodovat vy – občané. Za minulého režimu nám chyběla možnost svobodně se vyjádřit a nyní, když tento prostor máme, jen velmi omezeně jej využíváme. Až na několik sousedů lidé nechodí na veřejná zasedání, diskuse na webových stránkách je využívána skromně a spíše ke kritice, než k podnětům a bohužel nemáme ani pořádnou hospodu, kde by se člověk mohl také leccos dozvědět. V tomto ohledu mi často nezbývá, než pracovat s informacemi „z druhé ruky“ a za názor brát to, co prý „lidé říkají“. Přestože se snažím poznat co nejvíce sousedů osobně a vyslechnout jejich názory, vím, že je to jen malá část celého spektra. A tak se někdy ptám, zda těm ostatním je dění v obci lhostejné nebo zda je z jejich hlediska řízení obce v pořádku a není co více si přát.

O životě obce, její minulosti a aktuálních potřebách si často povídám se členy spolků – ať jsou to hasiči, baráčníci, Sokolové nebo maminky ze Sdružení rodičů a přátel základní školy. Spol-

ková činnost a sdružování lidí vůbec je velice potřebné a důležité. Jinak bychom žili každý sám za sebe a to by bylo u nás smutno. Hrozné moc si vážím všech, kdo ze svého volného času věnují část obci. Bez nich bychom neměli Svatováclavské slavnosti na Budčí, Májové veselice, Mikulášské, ale ani fotbalový tým našich nejmenších kluků. Málomokrta obec se může pochlubit toliká zajímavými akcemi, jako my. Stačí vzpomenout výstavy v kovárské kapličky, U Líbuše anebo Pi-anku. Nemluvě o vystoupení našich dětí, které pro rodiče a přátele pořádají mateřská a základní škola. Děk patří také našim hasičům za jejich ochotu pomáhat, ale i všem těm, kdo se jakkoli podílí na zkrášlení naší obce.

Možná je řada těch, kdo společenská setkání nevyhledávají, ale lidé na vesnicích jsou od pradávna mnohem více odkázáni sami na sebe – a to ať se jedná o zábavu anebo vzájemnou pomoc. A tu potřebujeme občas všichni. Buďme proto rádi, že jsme se pomáhat si navzájem ještě neodnaučili. Život na vesnici má své pro a proti. Rok starostování v Zákolanech mě přesvědčil, že venkov má velkou perspektivu a budu ráda, když i mé působení zde přispěje k tomu, aby se nám zde dobře žilo.

■ Lucie Wittlichová

Rozhovor s Mons. Dominikem Dukou, 36. arcibiskupem pražským, metropolitou a primasem českým

V tomto čase, kdy nám končí doba adventní, tedy těšení se na Vánoce, a do Štědrého dne zbývá už jen pár dní, jsme se rozhodli čtenářům Budečských rozhledů zprostředkovat rozhovor s Mons. Dominikem Dukou OP, hlavním představitelem římsko-katolické církve v naší zemi.

Určitě nejsem první, koho zaujalo Vaše motto: „Úkolem doby je být pevními, ale ne tvrdými. Umět říkat pravdu s láskou.“, a kdo tedy začíná rozhovor s Vámi žádosti, abyste blíže rozvedl tuto myšlenku. Jde Vám o to, být dostatečně pevným bez přílišné razance a tvrdosti? Co si pod tím představíte? A dává se Vám to?

Je to pochopitelně řečeno ve zkratce. Jde o to, abychom si nepleti pevné postoje se zbytečně tvrdými. Proto i ona druhá část o souvislosti pravdy a lásky. Říkat pravdu se musí umět – můžeme někoho zranit pod heslem „budu k tobě upřímný“. Pravda někdy boli a je na nás, abychom ji říkali se zřetelnou láskou, tedy s úmyslem pomoci třeba sebezpoznání druhého člověka, ne s úmyslem mu ublížit, „setřít“ ho.

Na podzim roku 2010 jste při 21. národní svato-václavské pouti na Budeč koncelebroval mši spolu s dlouholetým duchovním správcem budečské farnosti P. Jaroslavem Ptáčkem, OCr, a jeho nástupcem P. Petrem Bubeníčkem. Čím je pro Vás Budeč?

Budeč pro mě je a vždy zůstane velmi důležitým bodem svatováclavské tradice. Rovněž mi připomíná význam nejen náboženské výchovy, ale vzdělání vůbec. Víme, že sv. Václav získal své vzdělání právě na Budči, která je tak symbolem vzdělanosti. Otázky kvality školní výuky jsou dnes velmi aktuální.

Po mši jste měl ještě možnost besedovat s věřícími na Budči. Trápi nás tady u nás stejné problémy a řešíme stejné věci, jako lidé v jiných

Mons. Dominik Duka. ■ Foto: Martin Suchánek

částech republiky? Jaké jsou specifické duchovní otázky/problémy této oblasti - Kladenska?

Myslím, že otázky a problémy, které si věřící kladou, jsou si velmi podobné. V Čechách je to jistě starost plynoucí z menšího počtu kněží, z pocitu, že jsme jen „malé stádeček“ uprostřed světa, (několik let zpět proběhlo spojení farností?)

Má Budeč, jako historické a duchovní místo svůj prostor ve Vašich plánech? Jaká je pastorační koncepce pro tuto oblast? Chystají se nějaké další změny (několik let zpět proběhlo spojení farností)?

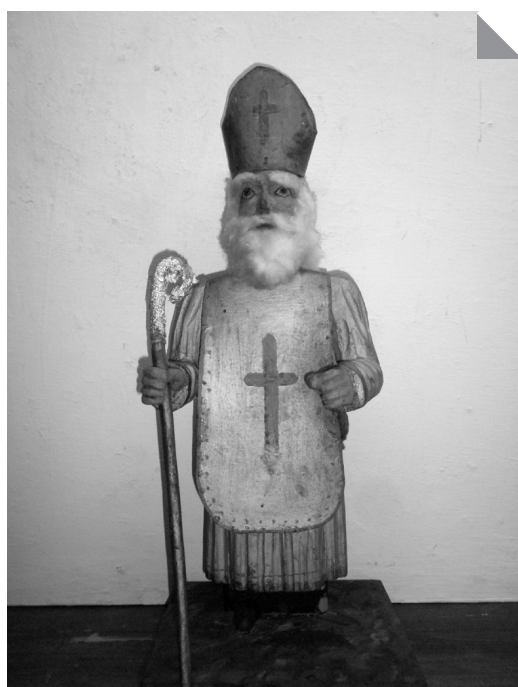
V rámci obnovy úcty k zemským patronům, o kterou se snažíme, Budeč hraje své nezastupitelné místo v mých pastoračních vizích. Velice mě těší, že se zde posledních několik let pořádají 28. září Svatováclavské slavnosti, které jsou součástí neustále se rozvíjejících oslav svátku sv. Václava.

Prožíváme čas adventu a před sebou máme Vánoce, tedy pro mnoho lidí nejdůležitější svátky

roku. Pro Vás jsou jistě obdobím plným povinností. Máte v tuto dobu čas i na odpočinek a poklidné rozjímání? Jak plánujete prožít Vánoce vy?

Moje Vánoce budou tradiční „pracovní“, jak to u kněží bývá. Ale je pochopitelné, že si najdu i chvíle pro ztišení a rozjímání, program návštěv moji spolupracovníci utlumí, bude méně oficiální a jednání. Vánoce nás vždycky vedou k zamýšlení nad velkým Božím darem a zázrakem, kdy na svět přichází jako vládce jako bezbranné dítě, vítězí jen silou lásky.

V budečské rotundě jsou slouženy mše každou poslední sobotu v měsíci, nicméně účast věřících na nich bývá malá. Zato při tradiční Půlnoční mši bývá Budeč plná. Zřejmě to není nijak ojedinělý jev. Čím si to vysvětlujete? A znamená to pro Vás spíše zklamání, že lidé nechodí více do kostela i ve „všední“ dny nebo jste rád, že přijdou alespoň při takto významných křesťanských svátcích?

Hračka z mikulášského trhu ze začátku 20. století.

čert naopak představuje temné podsvětí a trestá zlobivé děti.

Mikulášem se přihlašoval a dodnes přihlašuje čas Vánoce s povinnostmi pro hospodyňky – uklizením a pečením. Znamé byly mikulášské trhy, kde se nakupovalo potřebné zboží, potraviny, ale i dárky na Vánoce. K tradičním dárkům patřily betlémové figurky, papírové postavíčky Mikulášů, čertů andělů, kynuté pečivo ve tvaru těchto postav a figurky čertů ze sušených švestek Na trzích nechyběly sladkosti jako je turecký med, perníčky, cukrkanď a bretonem zdobené cukroví určené na stromeček. Prodávaly se i dřevěné hračky a později i porcelánové panenky.

■ PhDr. Dagmar Sedláková, Národopisné muzeum v Praze

Svatý Mikuláš

Obchůzka svatého Mikuláše v předvečer jeho svátku je spojena se skutečnou osobou církevního světce. Narodil se v Malé Asii kolem roku 300 ve městě Pattara a byl vychováván ve zbožné křesťanské rodině. Později se přestěhoval do města Myra, kde po smrti rodičů rozdál celý svůj majetek chudým a posléze stal biskupem křesťanské církve.

Mikulášský zvyk obdarovávat děti se odvozuje od legendy o obdarování třech chudých dívek. Mikuláš chodil večer venku a uslyšel divčí nářek. Poslouchal pod oknem a zjistil, že otec dívek je chce prodat do nevěstince, aby mohl zaplatit dluhy. Mikuláš jim tří dny házel do okna peníze a tím je zachránil od smutného osudu a navíc jim dal tolik peněz, že se mohli šťastně provdat. V některých zemích je tak Mikuláš považován za patrona šťastného manželství a modlí se k němu

vdavek chtivé dívky. Ve středoevropských zemích je tento světec považován také za patrona vod, námořníku a rybařů.

Ve středověku byly obchůzky Mikuláše spojeny i s jinými postavami než je anděl a čert a v jeho společnosti se objevovaly postavy kozlíků, koníků, smrti, žida a dalších. Jednotlivé postavy obřadních obchůzek měly své charakteristické znaky, v nichž se promítaly původní předkřesťanské zvyky zimního období. Průvod tedy připomínal spíše masopust a také se vyznačoval značnou rozpustilostí a veselím. Proto byl církvi zakazován a do dodnes se udržely pouze jeho tři hlavní postavy – Mikuláš, anděl a čert. Mikuláš, který je oblečen do oděvu biskupa symbolizuje spravedlnost a posuzuje chování a dříve modlení dětí. Zatímco anděl naděluje a i svým oblečením v bílé barvě poukazuje na nebeské dobro,

Budeč ve spolkovém životě obce Zákolany

Každý, kdo při svých procházkách zavítá na kopec, na němž se rozkládá slovanské hradiště Budeč, musí být udiven krásou krajiny, která se rozkládá na jeho úpatí. Je mnoho důvodů, proč je tento kraj hojně navštěvován turisty a ještě více důvodů, proč přirostl k srdci místním lidem. A jedním z nich je také činnost spolků, které během historie v obcích okolo Budeče působily. Rozhodl jsem se pozastavit nad tímto tématem a připomenout, jak se budečské hradiště odráží ve spolkovém životě občanů.

Slovanské hradiště Budeč s kostelem sv. Petra a Pavla, postaveným roku 905 knížetem Spytivněvem I, sehrlo v dějinách tohoto kraje významnou roli. Podle legend se zde vzdělával český kníže a patron sv. Václav a Budeč se tak stala celonárodním symbolem vzdělanosti. V blízkosti Budeče vyrostly tři obce – Zákolany, Kováry a Trněný Újezd. Počátky spolkové činnosti bychom zde mohli hledat již před mnoha staletími v podobě různých cechů a bratrstev, avšak teprve postupně prosazování základních demokratických svobod po roce 1848 podpořilo aktivizaci společenského dění. A byly to právě spolky, ve

kterých se formovaly a vyvíjely téměř veškeré občanské aktivity. Ve druhé polovině 19. století zde vznikala, podobně jako v celé Habsburské monarchii, řada zájmových a stavovských institucí, jejichž náplní bylo organizovat své členy na základě zájmové činnosti, ale i pořádat kulturní a zábavné podniky.

Vedle Sboru dobrovolných hasičů, Sokola a Baráčníků, jejichž členové zahájili svou činnost koncem 19. století a v různých modifikacích se schází až do dnešních dnů, zde vznikla řada spolků, jejichž společným jmenovatelem byla snaha pozdvihnout význam Budeče a šířit osvětu a vzdělání mezi místními obyvateli.

Jako první byl v roce 1891 založen Vzdělávací a podporující spolek pro okolí Budeče ve spojení obcí Trněný Újezd – Zákolany – Kováry. Jeho zakladatelem byl Ladislav Zápotocký, jehož jméno je spojeno s počátky dělnického hnutí v Čechách. Zápotockého angažmá v sociálně-demokratickém a odborovém hnutí mělo pravděpodobně za následek útlum aktivity spolku, neboť svou činnost ukončil roku 1933. K dalším významným spolkům patřila Společnost přátel sta-

roslavné Budeče, založená v Zákolanech 22. března 1896. Jejím hlavním cílem byla příprava oslav tisícileté památky založení kostela na Budči, které připadly na rok 1905. Mezi hlavní aktivity tohoto spolku patřilo vydávání publikací, průzkum hradiště, postavení památníku, ale i zřizování cest na Budči a zalesnění tehdy holých budečských slavin v jejich nezaněmitelné podobě tím, že na Budeč přenesli některé aktivity, které rozvíjeli v rámci svých akcí v zákolanské škole. Svatováclavské slavnosti navazují na tradici dobových farnostních trhů a jarmarků a jsou obohaceny o aktivní dílny pro děti i dospělě. Svatováclavské slavnosti se poprvé konaly v roce 2005 u příležitosti oslav 1100 let budečské rotundy.

Odbodí po druhé světové válce spojené s nástupem komunistického režimu nebylo spolkovým aktivitám nakloněno, a tak na činnost Společnosti přátel staroslavné Budeče volně navázalo až Občanské sdružení Budeč založené v Kovárech roku 2004. Sdružení se mimo jiné zasloužilo o to, že přes údoly u Budeče nepovede ohromný most, který tu měl navržen v roce 2002. V roce 2006 sdružení vydalo sborník Budeč 1100 let, Příroda, krajina, člověk, který se stal mimo jiné podkladem pro vyhlášení Přírodního parku Okolí Okoře a Budeče.

Největší novodobou tradicí jsou Svatováclavské slavnosti na Budči, které v tomto roce navštívilo už 3000 lidí. Za jejím vznikem stojí Sdružení rodičů a přátel dětí při Základní škole Pod Budčí, které vzniklo v roce 2003 a zasloužilo se mimo jiné o obnovení mateřské školy při škole v Zákolanech. Členové sdružení vytvořili Svatováclavské slavnosti v jejich nezaněmitelné podobě tím, že na Budeč přenesli některé aktivity, které rozvíjeli v rámci svých akcí v zákolanské škole. Svatováclavské slavnosti navazují na tradici dobových farnostních trhů a jarmarků a jsou obohaceny o aktivní dílny pro děti i dospělě. Svatováclavské slavnosti se poprvé konaly v roce 2005 u příležitosti oslav 1100 let budečské rotundy.

Přes různé obtíže, které musel spolkový život v Zákolanech v minulých dobách překonávat, mají lidé stále chuť společně usilovat o to, aby se význam Budeče, jako symbolu české státnosti a vzdělanosti předával z generace na generaci.

■ Pavel Dobeš ml., student prvního ročníku České zemědělské Univerzity, obor hospodářská a kulturní studia

Svatováclavské slavnosti 2011

Děti si mohly vyzkoušet prání na valše. ■ Foto: Marcela Drapáková

Svatováclavské slavnosti 2011 se konaly letos na podzim již po sedmé. V tu středu 28. září 2011 se Budeč probudila do babího léta a nádherně teplé počasí vydrželo po celý den. Slunce vyálalo na prostranství před rotundou Sv. Petra a Pavla neuvěřitelné množství lidí, odhady se pohybují nad tři tisíce, což vysoko překonává všechny minulé ročníky.

Ale nejen letní nálada toho dne se podepsala pod tak vysoké počty.

Je nemálo maminek a tatínků s dětmi, kteří už po několikařít rok vstávají 28. září s tím, že přesně vědí, kde tento den budou trávit. A na počasí zase tak moc nezáleží, je dokonce i dost jedno, jestli byli v Zákolanech, v Kladně nebo v Kralupích a nebo dokonce v Praze či někde dál.. Nezáleží na tom, jakou mají práci, vzdělání a politickou orientaci, dokonce někdy ani děti nemají... Nabali prostě batůžky a vyrazí směrem do dávné i blízké minulosti, na staroslavnou Buděč,

kde správně tuší, že tento den mohou uvidět nevidané, uslyšet neslychané, potkat kus tajemna a přitom se pobavit a užít si pospolu.

A co tedy mohli návštěvníci obdivovat a prožít letos?

Tradiční dílny (bylo jich opět kolem pětadvaceti) byly obsypány zájemci o vlastní tvorbu už od časného dopoledne. Kovář, provazník, řemenář, dřevař, košíkář a řada dalších řemeslníků ukazovali hotové výrobky a zároveň předváděli svou často nesnadnou práci a také umožnili dospělým i dětem, aby si vše mohli také sami vyzkoušet. Po celý den probíhal opět zajímavý doprovodný program – zejména malé diváky přilákala dvě divadelní představení divadla „Já to jsem“, dvakrát se předvedli se svým vystoupením šermíři ze skupiny „Thorax“ a na závěr rozeně rotundu koncert ze skladeb pozdního středověku „Pro radost“. Řada návštěvníků si nenechala ujít komentovanou prohlídku historické budovy i přilehlého

Příjezd svatého Václava. ■ Foto: Marcela Drapáková

hrbitova a okolí. A nově se všichni mohli pobavit u stanovité lukostřelců, kde se střelilo i z malého středověkého děla. Vrcholem dne byl už po druhé polední průvod knížete Václava a kněžny Ludmily, v dobových kostýmech a s doprovodem kočkůřů, kdy opět sv. Václav pasoval hochy na rytíře a daroval jim meče a děvčata od sv. Ludmily dostávala náhrdelníky.

Koupit jste si mohli nejen hotové řemeslné výrobky, ale „samozřejmě“ i něco k snědku. Občerstvení bylo pestré – od klobásek a grilovaného masa až po středověké lokši, calty a bramboráčky, pro milovníky sladkostí tu byly štrůdlí, koláče, kremrole, koblihy a pražené mandle. Pítí všeho druhu, jen ty fronty někdy byly moc dlouhé... Je opět co zlepšovat do budoucna.

Je nemálo rodin, které ráno 28. září tuší, kde budou ten den trávit... Ale je dnes už přes sto lidí (a více než polovina z těchto dobrovolníků jsou místní obyvatelé ze Zákolan, Kovář a Trněného

Újezda), kteří to vědí naprosto přesně, protože i kdyby „trakaře padaly“, oni budou to ráno na Budči. Budou tam chystat stoly a lavice, budou opatrně připravovat své výrobky do řemeslných dílen, budou vyťahovat na denní světlo voňavé občerstvení, budou stavět divadelní kulisy a začínat s prohlídkou v rotundě, budou řídit parkování návštěvníků, budou ladit nástroje na koncertní vystoupení či chystat si dobové oblečení na slavnostní průvod... A po celý den (a mnozí z nich i ve dnech předcházejících a následujících) budou v pohotovosti a připraveni často za cenu nemalé únavy přidat svůj díl ke skladačce, jejíž název je „Svatováclavské slavnosti na staroslavné Budči“. Přinášejí radost a naplnění, bez jejich dílku by Slavnosti nikdy nebyly úplné, a proto jim všem patří náš velký dík.

■ Za Sdružení rodičů při ZŠ Pod Budčí Lucie Dobešová

Zprávičky z naší školky a školy Pod Budčí – říjen až prosinec 2011

V prvním pololetí školního roku 2011/2012 jedeme s dětmi ze školy i ze školky na plavecký výcvik do Slaného. Děti vyučují plavání paní učitelky z plavecké školy Medúza. V bazénu jsou rozděleny do 4 skupinek podle svých plaveckých schopností a zábavnou formou prostřednictvím nejrůznějších pomůcek jsou děti vedeny k získávání dalších plaveckých dovedností a zkušeností s vodou. Plavecký výcvik pro děti obsahuje 10 lekcí po 2 vyučovacíh hodinách.

V úterý 25.10.2011 proběhl ve škole večer duchů a dušiček s lampiónovým průvodem v maskách strašidel. Rodiny si mohly společně popsat nebo pokreslit svůj balón štěstí, který pak společně po výstupu na Budeč vypustili do vzduchu. Děti se po průvodu vrátily do školy, kde je čekala ještě taneční veselice v tělocvičně a dobrodružné přespání ve škole i ve školce.

Ve čtvrtek 24. listopadu měli rodiče společně s dětmi příležitost zahájit letošní advent v tělocvičně školy na tradiční dílně vázání věnců a výroby vánočních dekorací. Také v tomto roce byla účast rodin hojná. Z vůně jeličků i z podávaných adventních věnců na nás dýchla vánoční atmosféra.

První adventní neděle ve škole byla ve znamení zpívání. Ve škole proběhla adventní dílna staroslověnských duchovních zpěvů pro dospělé, kteří měli chuť si nejen zazpívat, ale také v kruhu ostatních se znovu zamyslet nad významem adventu. Pod vedením Igora Angelova jsme mohli ochutnat z historie Velkomoravské říše, vrátit se do dávné minulosti a pokusit se zpívat ve staroslověnském jazyce, kterým mluvil i sv. Václav. Po celodenním úsilí zplavlo v kostele na Budči cca 20 účastníků dílny společně část pravoslavné liturgie a mohli se tak připravit na adventní čas očekávání.

Druhá adventní neděle patřila opět dětem a jejich vystoupení na Mikulášské besídce na svátečně vyzdobeném a osvětleném venkovním

Děvčata si plavání užívala. ■ Foto: Hana Hlinková

prostranství restaurace U Libuše. Děti ze školky i ze školy pod vedením svých učitelů předvedly pásmo básniček a písniček o chystání zvířátek na zimu, o veselých mrazících i o čertech a o Mikuláši. Svým zpíváním přivlávaly hodného Mikuláše, který je štědře obdaroval a také jim připomněl důležitost dobra mezi lidmi. Za tuto nadílku zazpívaly Mikuláši, čertu i andělu ještě děti z hudebního kroužku písničku o sv. Martinovi a o sv. Dorotě pod vedením pana učitele Romana Klimta. Na zá-

věr vystoupil s několika vánočními koledami také malý soubor dospělých ze Zákolan.

Nyní naše školáky čeká další nacvičování na již třetí vánoční divadelní představení pro rodiče a přátele školy. Tentokrát Vám děti v pátek 16. prosince v 18 hodin zahrají pohádku Tři oříšky pro popelku a několik kratších pohádek Františka Hrubína.

V úterý 20. prosince v 18:30 vystoupí ve škole opět po roce ochotnická Motýlí divadelní spo-

lečnost s krátkými divadelními kusy pro dospělé i starší děti. (Vstupné dobrovolné, prodej drobného občerstvení).

Přijďte se k nám svátečně naladit nebo si jen odpočinout od rušného předvánočního času, jste srdečně zváni.

Příjemné vánoční chvíle a šťastné vkročení do nového roku Vám přeji učitelé školy.

■ Hana Hlinková